

Иновативни образователни инициативи в общественото здраве

Стела Георгиева, Ваня Бирданова, Радослава Тихомирова

Innovative educational initiatives in Public health

Stela Georgieva, Vanya Birdanova, Radoslava Tihomirova

Това изследване е финансирано от Европейския съюз – NextGenerationEU, чрез Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, проект № BG-RRP-2.004-0003

Abstract:

Changes occurring in healthcare, education, and technology create new challenges for medical education and, in particular, the training of public health professionals. The use of interactive communication technologies in this field has the potential to improve competence, technological capabilities, professional partnership skills and lifelong learning skills, which is essential for future health prospects.

Public health professionals of the future must be able to use the new information systems and databases on which research and public health practice are based. At the same time, they must be able to communicate with different groups of the population, understanding their problems, needs and capacity to understand information.

The report is a kind of SWAT - analysis of the use of modern educational methods and technologies.

Keywords: interactive communication, Innovative educational initiatives, lifelong learning, public health professionals, SWAT - analysis

For contacts: Prof. Stela Georgieva, MD, PhD, Medical University – Pleven,
georgieva_sl@yahoo.com

ВЪВЕДЕНИЕ

Дигиталната трансформация е важен процес за интегриране на цифрови решения за нашето ежедневие. Засяга различни сектори в бизнеса, индустрията, образованието [3, 5, 11], здравните грижи и научно-изследователската работа във всички сфери на науката [19]. Чрез нея не само подобряват традиционни решения, а се въвеждат иновативни подходи в образователната, лечебно-профилактичната и изследователската практика [9, 16]. Дигиталната трансформация в образованието се интензифицира от пролетта на 2020 г., във връзка с пандемията от COVID 19, когато училища и университети въведоха онлайн форма на обучение с оглед на епидемичната обстановка. Това създаде предизвикателства по отношение на наличността на дигитални устройства, уменията за използване на платформи за дистанционно обучение, подготвяне на учебни материали. Промяната засяга и на чувствата, мотивацията за работа, възможностите за изява на обучаемите и преподавателите [6].

Промените, настъпващи в здравеопазването, образованието и технологиите създават нови предизвикателства пред медицинското образование. Използването на интерактивни комуникационни технологии в обучението по обществено здраве има потенциала да подобри компетентността, технологичните способности, професионалните умения за партньорство и уменията за учене през целия живот.

Въпреки, че дистанционната форма на обучение се наложи основно във връзка с пандемията от COVID 19, интересът и дори предпочитанията към този тип комуникация в обучението се запазва и в последвалата по-спокойна в епидемично отношение обстановка, поради отчитане на някои безспорни предимства:

- Възможност за провеждане на част от процеса на обучение в синхронна не присъствена форма, което спестява време, организационни трудности и финансови разходи на обучаемите.
- Възможност за провеждане на асинхронно обучение, което позволява оптимална организация на времето и съвместяване на обучение и професионална работа.
- Насърчаване на инициативност, креативност и дисциплина у обучаваните и др.

В последните години дигиталната грамотност на студентите и преподавателите значително се подобри [8], но прилагането на цифрови умения в медицинските университети трябва да се ускори, за да отговори на съвременните образователни цели и стратегии [10]. В първото по рода си глобално проучване Health Index 2020 се посочва, че наличието на медицински технологии мотивира особено младите здравни работници. Това изисква да се осигури подходящо обучение за правилно използване и тълкуване на технологии и данни. Иновациите и нови образователни инициативи в сферата на общественото здраве, базирани на дигитални умения и компетентности, биха увеличили професионалния интерес на здравните кадри към тази по-малко атрактивна сфера на медицинската наука и практика [12].

ИЗЛОЖЕНИЕ

Общественото здравеопазване в първите десетилетия на XX век се фокусира върху подобряване на санитарните условия, контролиране на инфекциозните заболявания, осигуряване на безопасност на храните и водоснабдяването, имунизации. Днешните предизвикателства пред общественото здраве са много по-широки, насочени към повишаване на свързаното със здравето качество на живот и премахване на здравните неравенства, широко използване на нови научни знания и технологии за запазване на екологичното равновесие, грижа за физическото и емоционалното развитие на децата, здравето на трудово активните лица и здравословно стареене [14]. Много автори подчертават значението на общественото здраве за справяне с ефектите от глобализацията и въздействието на застаряващото и все по-разнообразно в културално отношение общество [15].

Бъдещите здравни перспективи зависят все повече от процесите на глобализация и от въздействието на глобалната промяна на околната среда. Икономическата глобализация, включваща дерегулирана търговия и инвестиции има разностранни ефекти върху развитието на страните, а оттам и върху здравето. Икономическият растеж и разпространението на технологии значително увеличиха продължителността на живота. Въпреки това, в някои аспекти те застрашават здравето, изостряйки икономическите и здравни неравенства и екологичните проблеми. Следователно съвременното обществено здраве трябва да обхваща взаимосвързаните задачи за намаляване на социалните и здравни

неравенства и постигане на среда, поддържаща здравето [17]. Тези проблеми изискват многостранни действия и добре образован интердисциплинарен персонал от професионалисти в областта на общественото здраве, които се фокусират върху и разбират множеството детерминанти на здравето и сложните връзки между тях, както и че успешните интервенции изискват разбиране не само на ефектите от биологията и поведението, но и социалния, екологичния и икономическия контекст, в който съществуват популациите. Съществува потребност от професионалисти, които разбират, че изследванията в областта на общественото здраве трябва да се фокусират не само върху анализа на рисковите фактори и организиране на превантивни дейности, но и върху оценката на системите за общественото здравеопазване, върху практическите подходи и интервенции, както и върху ефективното сътрудничество и партньорства с различни общности [13, 17, 18].

Професионалистите в областта на общественото здравеопазване на бъдещето трябва:

- да разбират и да могат да използват новите информационни системи, които предоставят данните, върху които се основават изследванията и общественото-здравната практика.
- да могат да общуват с различни групи от населението, да разбират проблемите, тревогите и нуждите на тези групи, за да работят съвместно за подобряване на тяхното здраве.
- да умеят да формулират цели и да определят приоритети на дейност към конкретен момент или в дадена таргетна група
- да притежават необходимите умения и компетенции, за да участват в практиката на общественото здраве на много нива: лидерство, управление и надзор.

Във връзка с посочените процеси възникват и предизвикателства, касаещи обучението на работната сила в общественото здравеопазване за изграждане на устойчиви и разнообразни компетентности чрез използване на съвременни образователни методи и технологии.

Развитието на адекватни компетентности у специалистите по общественото здраве е пряко свързано и има съществен принос за повишаване на здравната грамотност на населението. Здравната грамотност е сравнително нова концепция, която е резултат от здравнообразователни и комуникационни дейности. С понятието здравна грамотност се обозначават познавателни и социални умения, които определят мотивацията и способността на хората да получат достъп до здравна помощ, да разбират и използват информация по начин, който насърчава и поддържа доброто им здраве [1].

Здравната грамотност като отделна форма на грамотност става все по-важна за социалното, икономическото и здравното развитие. Положителните и мултиплициращи ефекти на образованието и общата грамотност върху здравето на населението, особено здравето на жените, са добре известни и изследвани в глобален мащаб. Проучвания убедително доказват, че нивото на грамотност пряко рефлектира върху здравословното състояние на индивида. Този фактор оказва по-мощно въздействие в сравнение с доходите, расовата или етническата

принадлежност, социалния статус и др. По-внимателният анализ показва сложна връзка между общата грамотност и здравната грамотност. Въпреки че общата грамотност е важен определящ фактор за здравето, тя не е достатъчна за справяне с основните здравни предизвикателства, пред които са изправени развиващите се и развитите общества. Ограничената здравна грамотност е директно свързана с по-високи разходи за здравната система и може допълнително да засили съществуващите социални неравенства [1, 2, 13].

Дигиталната трансформация и иновативните образователни инициативи в обучението на специалисти по общественото здраве има безспорни предимства, но поражда и някои трудности и бариери при осъществяването и, които са представени в последващия SWOT-анализ, основан на собствени проучвания и литературни източници [4, 7, 19, 20] (фиг. 1):

Фиг. 1. SWOT-анализ на дигитализацията на обучението в общественото здраве

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дигиталната трансформация в обучението по общественото здраве е неотменен процес и необходимост в контекста на техническия прогрес и глобализацията. Сравнително бавните темпове на нейното въвеждане се интензифицират, особено след пандемията от COVID-19. Дигиталната трансформация в обучението по общественото здраве е свързана както с възможности за оптимизиране на образователния процес, така и с редица трудности и бариери, които трябва да бъдат преодолявани.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Гаров С. Развитие на здравната грамотност. Варненски медицински форум, т. 7, 2018, брой 1.
- [2] Трендафилова, А. Обучение в професионално общуване на медицински специалисти. Габрово, Екс-прес, 2018. 190 с.

[3] A. Andal-Ancion, P. A. Cartwright, and G. S. Yip, “The digital transformation of traditional business,” MIT Sloan Management Review, vol. 44, no. 4, p. 34, 2003.

[4] A. Kirkwood, “E-learning: you don’t always get what you hope for,” Technology, Pedagogy and Education, vol. 18, no. 2, pp. 107–121, 2009. [Online]. Available: <https://doi.org/10.1080/14759390902992576>

[5] A. Ustundag and E. Cevikcan, Industry 4.0: managing the digital transformation. Springer, 2017.

[6] B. Bogdandy, J. Tamas and Z. Toth, "Digital Transformation in Education during COVID-19: a Case Study," *2020 11th IEEE International Conference on Cognitive Infocommunications (CogInfoCom)*, Mariehamn, Finland, 2020, pp. 000173-000178, doi: 10.1109/CogInfoCom50765.2020.9237840.

[7] Bilyalova, A., Salimova, D., Zelenina, T. (2020). Digital Transformation in Education. In: Antipova, T. (eds) Integrated Science in Digital Age. ICIS 2019. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 78. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-22493-6_24

[8] Bueche JL, Jensen JMK, Martin K, Riddle E, Stote KS. Distance Education in Nutrition and Dietetics Education over the Past 30 Years: A Narrative Review. J Acad Nutr Diet. 2023 Apr;123(4):664-672C. Dede, “Emerging technologies, ubiquitous learning, and educational transformation,” in European Conference on Technology Enhanced Learning. Springer, 2011, pp. 1–8.

[9] D. L. Rogers, The digital transformation playbook: Rethink your business for the digital age. Columbia University Press, 2016. <https://phnci.org/journal/what-is-innovation-in-public-health>

[10] De la Hoz A, Cubero J, Melo L, Durán-Vinagre MA, Sánchez S. Analysis of Digital Literacy in Health through active University teaching. Int J Environ Res Public Health. 2021;18(12):6674.

[11] I. Horvth, “Digital life gap between students and lecturers,” in 2016 7th IEEE International Conference on Cognitive Infocommunications (CogInfoCom), 2016, pp. 000 353–000 358.

[12] Ilona S. Kickbusch, Health literacy: addressing the health and education divide, *Health Promotion International*, Volume 16, Issue 3, September 2001, Pages 289–297, <https://doi.org/10.1093/heapro/16.3.289>

[13] Koplan JP, Fleming DW. Current and future public health challenges. JAMA. 2000 Oct 4;284(13):1696-8. doi: 10.1001/jama.284.13.1696. Erratum in: JAMA 2000 Dec 20;284(23):2999. PMID: 11015801.

[14] Leah C. Neubauer, Cheryl Merzel, Elizabeth M. Weist, Jaime Antoinette Corvin, Allan Forsman, Jacquie Fraser, Heather et al. Runnerstrom10Realizing Promising Educational Practices in Academic Public Health: A Model for the Scholarship of Teaching and Learning. *Frontiers in Public Health*, 2022, Vol 9, Article 750682.

[15] M. Warschauer, “The paradoxical future of digital learning,” Learning Inquiry, vol. 1, no. 1, pp. 41–49, 2007.

[16] McMichael AJ, Beaglehole R. The changing global context of public health. Lancet. 2000 Aug 5;356(9228):495-9. doi: 10.1016/s0140-6736(00)02564-2. PMID: 10981904.

[17] MPH. Need for Innovation in Public Health Research. Am J Public Health, Supplement 2, 2019, Vol 109, No. S2, 5117-5120

[18] R. Agarwal, G. Gao, C. DesRoches, and A. K. Jha, “Research commentarythe digital transformation of healthcare: Current status and the road ahead,” Information Systems Research, vol. 21, no. 4, pp. 796–809, 2010.

[19] R. M. Palloff and K. Pratt, “Making the transition: Helping teachers to Raed Mansour. Public Health Innovation. Chicago Department of Public Health.

[20] S. Simmons, W. Jones Jr, and S. Silver, “Making the transition from face-to-face to cyberspace,” TechTrends, vol. 48, no. 5, p. 48, 2004.